

fenntartás gyakorlatát megnehezítő esetleges genetikai változások, mutációk kiszűrésében is. A módszer alkalmas arra, hogy minimális mennyiségű növényi rész felhasználásával (levél, dugványrész, rügy, gyökér stb.) az egyedi genotípusokat azonosítsuk, így a fajtaazonosság kérdése, a jogszerű és tisztességes fajtahasználat ellenőrzésének szakmai háttere rendelkezésünkre áll.

Ezzel eljutottunk egy kényes kérdésig, a fajták üzemi anyatelepein termelt dugványok hasznosításáig, az értékesítésük után fizetendő díjig. A fajtafenntartói járulékok befizetésével a felhasználók a nemesítői munka eredményét ismerik el és hozzájárulnak ahhoz, hogy jó minőségű, fajtaazonos szaporítóanyag álljon folyamatosan a rendelkezésükre, de egyúttal részt vállalnak abban is, hogy a jelenlegi kutatás-támogatási környezetben életben tartsák a hazai intézményes erdészeti nemesítést. A korábbiakban leírtakból következően talán felesleges hangsúlyozni, hogy ez nem csupán ér-

zelmi szempont, hanem a nemesítők és felhasználók közös gazdasági érdeke!

Összefoglalás

1. A „zöld” áram termelésének következtében hazánkban az energetikai célra felhasznált fa mennyisége és ára az utóbbi években drasztikusan növekedett, elsősorban a különböző erőművek részben faalapanyagra történő áttérése miatt. Ennek következtében a fakereslet jelenleg meghaladja azt a mennyiséget, amelyet az erdőgazdálkodás képes kielégíteni. Az idei évre prognosztizált hiány nagysága meghaladja az 1 millió köbmétert.

2. A kereslet gyors kielégítését egyrészt a hagyományos erdőgazdálkodásban rejlő kitermelési tartalékok jobb kihasználásával (gazdasági és törvényi korlátok megszabta mértékig), másrészt új, a felhasználói igényekkel szorosan összefüggő alapanyagbázis-bővítéssel lehet megoldani. Ez olyan ipari- és energetikai igények kielégítése érdekében telepített faültetvényeket jelent,

amelyeket rövid vágásfordulóval és nem erdőművelési ágban kezelünk.

3. Az energetikai faültetvények létesítése és üzemeltetése jövedelmező vállalkozás lehet, amennyiben a termőhelyi adottságoknak megfelelő fajtákat alkalmazunk és követjük a szigorú termesztés-technológiai előírásokat. Ebben az erdészeknek megfelelő szakmai tapasztalataink vannak, így minden esélyük megvan arra, hogy kiaknázzák a megújuló energiatermelés faalapú megoldásaiban rejlő üzleti lehetőségeket.

Köszönetnyilvánítás

A közölt kutatási eredményeket az ERTI Nemesítési Osztály munkatársai érték el, akik közül a szerző név szerint szeretné megköszönni *dr. Gergács József, Benke Attila, Cseke Klára, Kráner Lászlóné és Takács Roland* munkáját. A kutatás anyagi háttérét az ERTI nemesnyár fajtáit termelők által befizetett fajtafenntartói járulékok és az NKTH-4/011/2005. pályázati forrás biztosította.

Felhívás

a Kittenberger Kálmán Alapítvány létrehozására

Régi igény, hogy létesüljön a Kittenberger Kálmán neves Afrika-vadász, kutató és tudós munkásságának, életének bemutatására emlékmúzeum, ahol lehetőség nyílna hagyatékának, tevékenységének méltó reprezentálására. E múzeum ideális helyszíne Nagymaros – az író, a tudós, a vadász lakóháza –, megvalósításának előfeltétele pedig egy alapítvány létrehozása.

Kittenberger Kálmán 38. évében át halt Nagymaroson a Kovács Ödön-féle házában. Kovács Ödön Afrika-kutatóval az I. világháború kitöréséig szoros kapcsolatot tartott fenn, az indiai fogsága és Kovács Ödön 1916-os nyomtalan eltűnése szakította meg szakmai és emberi barátságukat. Kittenberger 1920 után, a hadifogságból való hazatérését követően fölkereste Nagymaroson a Kovács-családot, majd rövidesen feleségül vette Líviát, a hajdani barát húgát. Fekete István csodálatosan írja le ezt az eseményt Kittenberger Kálmánról szóló életrajzi könyvében. Ezek után az afrikánus vadász és tudós sok szállal kötődött Nagymaroshoz.

Az örökösök évtizedek óta hű ápolói Kittenberger Kálmán hagyatékának, őrzői személyes tárgyainak, bútorainak, a könyvtárának. Saját erőből felújították a házat, megőrizve annak szerkezetét,

stílusát, berendezéseit. Az épület és minden tartozéka helyi önkormányzati védeltséget élvez, de a város – szűkös anyagi helyzete miatt – nem tudja a múzeum létesítéséhez és fenntartásához – működtetéséhez, programjaihoz, az ingatlan potenciális lehetőségeinek megfelelő fejlesztésekhez – a forrásokat biztosítani. A család most hajlandó eladni az ingatlant, ami ragyogó alkalmat kínál egy vadászattörténeti, kulturális, közművelődési és turisztikai intézmény megteremtésére.

Ennek kiindulópontja a Kittenberger Kálmán Alapítvány létrehozása. Az alapítók között potenciálisan intézmények

és magánszemélyek egyaránt szerepelhetnek. Kiemelkedően fontos lenne megnyerni ehhez állami szervezeteket (FVM, KvVM, OKM, Duna-Ipoly Nemzeti Park, Turizmus Rt.), társadalmi szervezeteket (OMVV, OMVK, VKE), kulturális intézményeket, múzeumokat (Természettudományi M., Mezőgazdasági M.), szerkesztőségeket (Nimród, Magyar Vadászlap, Magasles, Búvár, Élet és Tudomány stb.), gazdasági szervezeteket (erdőgazdaságokat). Az alapítványt az alapítók által választott és kinevezett kuratórium fogja irányítani.

Mecénásokat, szponzorokat, önzetlen támogatókat várunk kezdeményezésünk segítségére, hiszen annak kultúrmisszióján túl a házhoz tartozó ingatlan, a szelidgesztenyész kert, a páratlan panoráma szabadidős programok, erdészeti-vadászati bemutatók, természetvédelmi ankétok rendezésére, társadalmi-közösségi ünnepségek szervezésére is alkalmas.

2008-ban lesz Kittenberger Kálmán halálának 50. évfordulója. A megemlékezés méltó eseménye lenne, ha erre az időre létrejönne az alapítvány, és ha részben el is készülne az emlékmúzeum.

Minden segítő szándékú közreműködést – pénzügyi támogatást, egyéb anyagi hozzájárulást, szervezési és közreműködési javaslatot, ötletet – köszönettel fogadunk.

Vadászklub Egyesület

Köveskuti György

T: 3214-203